

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja 8 krat letno. - Uredništvo in upravništvo je v Salendrovi ulici št. 6. - Telefon št. 4283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 1.

Ljubljana, 20. januarja 1940

Leto XX

Članarina za ljubljanske hišne posestnike

Danes smo priložili ljubljanskim hišnim posestnikom položnice ter prosimo, da nemudoma pošljejo članarino za leto 1940., ki znaša pri hišah do letne najemnine 5000 din 30 din; do letnih 10.000 din 40 din; do letnih 20.000 din 60 din; do letnih 30.000 din 80 din; do letnih 40.000 din 120 din; do letnih 50.000 din 200 din.

V tem znesku je zapopadana za ljubljanske člane tudi naročnina za »Moj dom«, ki nas mnogo stane.

Razen našega glasila »Moj dom«, ima še vsak društveni član naslednje ugodnosti: Brezplačne, popolnoma zanesljive informacije v vseh davčnih, najemninskih, kakor tudi v vseh drugih zadevah glede hišne posesti. Brezplačne intervencije pri raznih oblastvih, uradih in korporacijah. Brezplačno napravo raznih davčnih prijav, pritožb, vlog in prošenj na razne urade. Brezplačno oddajo stanovanj. Brezplačna pojasnila glede prodaje ali nakupa realitet in končno sklepanje o vsakem umestnem predlogu posameznih društvenih članov in tozadevno posredovanje pri pristojnih faktorjih. Iz predstoječega naj blagovolji razvideti vsak član, da nudi naša organizacija toliko ugodnosti kot nobeno drugo društvo in da je to ena najpotrebnejših organizacij, zato vredna, da jo vsak član podpira po svojih močeh.

Več naših članov je že v pisarni plačalo članarino za leto 1940. in ker bodo tudi ti radi enostavnosti prejeli položnice, naj nam to oprostite in jih po možnosti izročite bližnjemu sosedu, ki še ni naš član.

Naročnina

Naročnikom »Moje doma« smo danes priložili položnice ter prosimo, da nam takoj nakažejo naročnino za leto 1940. v znesku 20 din. To je tako nizek znesek, da ga lahko utрпи prav vsak posestnik in posestnica, zaradi česar upamo, da nam ne bo nihče vrnil »Moje doma«, ker bi s tem škodoval samemu sebi. »Moj dom« bo prinašal toliko poučnega, zlasti o davčnih zadevah, da ga mora vsak posestnik v lastnem interesu obdržati ali pa na novo naročiti. Dolžnost posestnikov bi bila, da bi pridobivali nove naročnike.

V tej naročnini so zapopadene tudi vse brezplačne informacije in intervencije. Brezplačno napravimo tudi vse prošnje in pritožbe na razne urade, zaradi česar bo to malenkostno naročnino za svoj najvažnejši in najpotrebnejši list »Moj dom« zmoget vendar vsak posestnik in ga radevolje obdržal.

Uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih

Na podstavi člena 1. uredbe o spreminjanju obstoječih predpisov in izdajanju novih M. s. št. 1118 z dne 16. septembra 1939. leta je predpisal ministerski svet na predlog ministra za finance tole

UREDBO

o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih.*

Zemljarina

§ 1.

Davka na dohodek od zemljišč se oproščajo:

V členu 10. zakona o neposrednih davkih se dodaje nova točka 12., ki se glasi:

»12. zemljišča tistih kmetovalcev, katerim se predpisuje zgolj zemljarina, če skupna vsota katastrskega čistega dohodka njih celokupnega zemljišča, samolastniškega in solastniškega, ki je v območju ene davčne uprave, ne znaša več ko 1000 dinarjev. Začasne davčne oprostitve in olajšave po zakonu o neposrednih davkih in po drugih zakonih se pri določanju gorenje skupne vsote ne upoštevajo.

Vsi člani enega skupnega hišnega gospodarstva, ki imajo zemljišča, veljajo za enega zemljarskega davčnega zavezanca.

Davčna olajšava glede zemljarine za davčno leto 1936. po § 48. zakona o proračunskih dvanajstinah za mesec avgust 1935. — marec 1936. preneha veljati z 31. decembrom 1939.

Osnovni davek na dohodek od zemljišč znaša za leto 1940. 10% katastrskega čistega dohodka.

Predposlednji odstavek člena 10. zakona se spreminja in se glasi:

»Oprostitve iz točk 1. do 11. tega člena prenehajo, ko se taka zemljišča ne uporabljajo več v namene, ki jim dajejo pravico do oprostitve, oziroma ko se osposobijo za kmetijsko ukoriščanje; v tem primeru nastane davčna obveznost dne 1. januarja prihodnjega leta.«

Poslednji odstavek člena 10. zakona se spreminja in se glasi:

»Prednje oprostitve veljajo tudi za vse doklade, ki se odmerjajo na to davčno obliko. Na zemljišča iz točke 12. tega člena pa se smejo nalagati občinske doklade, toda ne v večjem znesku od predpisa za leto 1939.«

§ 2.

Lestvica dopolnilnega davka za zemljarno v členu 27. zakona se spreminja in se glasi:

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 23. decembra 1939., št. 294/CIII/811. — Upoštevani so tudi popravki, objavljeni v »Službenih novinah« z dne 28. dec. 1939., št. 298/CV/849. »Službeni list« z dne 10. jan. 1940. št. 14/3.

>nad	1.000	do	2.000	din	2%
„	2.000	„	4.000	„	3%
„	4.000	„	6.000	„	35%
„	6.000	„	8.000	„	4%
„	8.000	„	10.000	„	45%
„	10.000	„	12.000	„	5%
„	12.000	„	15.000	„	55%
„	15.000	„	20.000	„	6%
„	20.000	„	30.000	„	7%
„	30.000	„	50.000	„	8%
„	50.000	„	70.000	„	9%
„	70.000	„	100.000	„	10%
„	100.000	„	150.000	„	12%
„	150.000	„	250.000	„	14%
„	250.000	dinarjev	.	.	16%<

Zgradarina

§ 3.

V točki 7. člena 32. zakona se za besedo »industrijske« dodajeta besedi: »in obrtne«. (Obrtniške zgradbe se torej oproste zgradarine.)

V prvem odstavku točke 15. člena 32. zakona se namesto besed »krajev, proglašanih za javna zdravilišča« postavljajo besede: »turističnih krajev kopališkega značaja«.

§ 4.

Točka 2. člena 36. zakona se spreminja in se glasi:

»2. v ostalih mestih, trgih, kopališčih, klimatskih in turističnih krajih.«

Prvi stavek poslednjega odstavka člena 36. zakona se spreminja in se glasi:

»Kateri kraji naj veljajo za kopališča, klimatske in turistične kraje, določa ministrstvo za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrstvom za socialno politiko in ljudsko zdravje.«

§ 5.

V točki 2. člena 37., I., zakona se razpredelnica dopolnilnega davka za zgradarino spreminja in se glasi:

nad	>do	10.000	din	2%	
„	10.000	„	20.000	„	3%
„	20.000	„	30.000	„	4%
„	30.000	„	40.000	„	5%
„	40.000	„	50.000	„	6%
„	50.000	„	60.000	„	7%
„	60.000	„	70.000	„	8%
„	70.000	„	90.000	„	9%
„	90.000	„	120.000	„	10%
„	120.000	„	150.000	„	11%
„	150.000	„	250.000	„	12%
„	250.000	„	500.000	„	13%
„	500.000	„	1.000.000	„	14%
„	1.000.000	dinarjev	.	.	15%<

Za lestvico dopolnilnega davka se v točki 2. člena 37., I., dodaje nov odstavek, ki se glasi:

»Dopolnilni davek po višji stopnji ne sme biti večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko osnove, zaradi katere se uporablja višja davčna stopnja.«

V drugem odstavku člena 37., II., se namesto besed »kopališča in letovišča« postavljajo besede: »kopališča, klimatski in turistični kraji«. (20 letne davčne olajšave.)

V prvem odstavku člena 37., III., zakona se namesto besed »zunaj mestnih, kopaliških in letoviških okolišev« postavljajo besede: »zunaj okoliša mest, trgov in kopaliških, klimatskih in turističnih krajev«; na desni strani razpredelnice pa namesto besed »kopališč in letovišč« postavljajo besede: »kopaliških, klimatskih in turističnih krajev.«

Pridobnina

Dalekosežne so spremembe poglavja, ki se tiče pridobnine. Spremembe tega poglavja so v glavnem naslednje:

Pridobnina se odvetnikom, zdravnikom itd. poviša od 8 na 10%.

Doslej so bili odvetniki, zdravniki, notarji, inženjerji geodeti itd. glede dohodkov izven službenega razmerja izvršeni v drugo skupino (1a) zavezancev pridobnine in so plačevali osnovni davek 8%. Po spremenjenem besedilu člena 42. zakona pa se uvrščajo odvetniki, javni notarji, zdravniki, arhitekti, inženjerji, merilci, geodeti, veterinarji in carinski posredniki v prvo skupino (z osnovnim davkom 10%) in pridejo v seznam te skupine kot točka 12. V drugi skupini točka 1a ostanejo še občinski notarji, potujoči agenti, trgovski potniki in zakotni pisarji.

Pridobnina književnikov, umetnikov in novinarjev.

Po dosedanjih predpisih so bili oproščeni pridobnine umetniki, književniki in novinarji, če so ta poklic izvrševali kot prostanski poklic z zaslužkom, ki ne zadošča za njihovo vzdrževanje. Po novih določbah pa se točka 4., čl. 46. glasi tako, da se oproščajo pridobnine slikarji, kiparji, komponisti, ostali umetniki in književniki od dohodka svojih osnovnih umetniških in znanstvenih proizvodov, če ti dohodki ne presegajo 20.000 din na leto in novinarji, če vrše novinarski posel kot vzporeden poklic z zaslužkom, ki ne zadošča za njih vzdrževanje.

Ze sedaj so bili oproščeni pridobnine kmetijski sezonski delavci in tudi samostojni telesni delavci stari preko 65 let. Sedaj se ta starostna meja zniža na 50 let.

Poostrene določbe za inozemska podjetja, ki vrše posle v naši državi.

Člen 49. zakona je že sedaj vseboval določbo, da morajo podjetja s sedežem v inozemstvu, ki razširjajo svoje poslovanje tudi na ozemlje naše države plačati pridobnino tudi na dohodek od tukajšnjega svojega obrata ali poslovanja.

Tej določbi se sedaj doda še naslednje: Smatra se, da so razširila svoje poslovanje na področje naše države ona inozemska podjetja, ki imajo v naši državi poslovne naprave. Pod poslovnimi napravami je razumeti poleg sedeža in uprave tudi poslovalnice, podružnice, tvornice in delavnice, prostore za nakupovanje in prodajo, skladišča in druge poslovalnice, kakor tudi stalna zastopstva. Kot poslovna naprava inozemskega podjetja se smatra tudi vsako podjetje v državi, v katerem sodeluje inozemsko podjetje v glavnici ali pri razdelitvi dobička ali na kak drug način s 50%, odnosno če vsaj s 50% oskrbuje to podjetje z blagom. Smatra se, da so razširila poslovanja na državo tudi ona inozemska podjetja, ki prodajajo v naši državi svoje blago preko trgovskih potnikov.

Ugotavljanje davčne osnove pridobnine po knjigah

Dalekosežne so določbe novega člena 53 a, ki pravi naslednje: Davčna osnova (čisti dobiček) se ugotavlja po bilanci, zasnovani na poslovnih knjigah, pri naslednjih davčnih zavezancih:

1.) industrijska, rudarska, bančna, železniška, broderska, tramvajaska in mednarodno-transportna podjetja in menjalnice;
2.) podjetja in obrati iz 1. skupine člena 42. zakona (trgovinska podjetja, obrtni obrati, ki prodajajo tudi nabavljeno izdelano blago, lekarne, hoteli, kavarne, gostilne, kinematografi, zabavna podjetja, prevoznitvo, agenture, komisijski obrati, posredovalnice itd.), katerih davčna osnova za prejšnje davčno leto znaša najmanj 100.000 din ali je promet predhodnega poslovnega (pred davčnim letom) dosegel najmanj 2.000.000 din.

Kaj je razumeti pod prometom, ni posebej navedeno, vendar je verjetno, da bo pravilnik k tej določbi razložil pojem prometa enako, kakor je že razložen v zvezi z določbami o posebnem davčnem dodatku, kjer se razume pod kosmatim prometom višina dogovorjene ali sprejete odškodnine v gotovini ali na kredit za odano ali prodano blago brez odbitkov za prevoz, davščine, trošarine itd. Podrobnejše pa bo to razložil še pravilnik k novim določbam.

Obveznost vodenja poslovnih knjig.

Obveznost vodenja poslovnih knjig za davčne zavezance iz gornje točke 1) se prične s prvim dnevom poslovanja. Obveznost vodenja poslovnih knjig za davčne zavezance iz točke 2) pa se prične s prvim dnevom koledarskega leta, ki sledi onemu davčnemu letu, za katero jim je ugotovljena davčna osnova pridobnine z najmanj 100.000 din ali jim je promet prejšnjega poslovnega leta znašal najmanj 2.000.000 din. Davčno osnovo in kosmati promet teh davčnih zavezancev ugotavlja davčna uprava.

Ako ima davčno oblastvo razlog, sumiti v verodostojnost davčne prijave in podatkov kakor tudi poslovnih knjig, na osnovi katerih je sestavljena bilanca, tedaj ugotovi davčno osnovo (čisti dobiček) na podlagi primerjave s sličnim podjetjem, obratom ali poklicom. Če se tudi na ta način ne more ugotoviti davčna osnova, tedaj jo ugotovi davčni odbor po svobodni oceni, upoštevajoč možni dohodek po vseh konkretnih dejstvih in lokalnih ter splošnih pogojih.

Določbe tega člena se uporabljajo že za davčno leto 1940., razen za one davčne zavezance iz tega člena, ki dokazano niso vodili poslovnih knjig v poslovnih letih pred letom 1940. Za one davčne zavezance iz tega člena, ki doslej dokazano niso vodili poslovnih knjig, prične obveznost vodenja poslovnih knjig s 1. januarjem 1940. Ako davčni zavezanec izjavi, da doslej ni vodil poslovnih knjig, pa se nasprotno ugotovi, tedaj se kaznuje z globo 5000 do 100.000 din, s čimer se ne reši kazenske odgovornosti po členu 142. in 142. a zakona.

Osnovni davek se poviša od 10 na 12% pri onih davčnih zavezancih, ki se jim osnova določi po bilanci.

Za gori omenjene davčne zavezance iz novega člena 53 a se poveča tudi osnovni davek pridobnine. Doslej so plačevali osnovni davek 10%, odslej pa je za zavezance iz čl. 53. a predpisan 12 odstotni osnovni davek. Za ostale zavezance iz prve skupine ostane osnovni davek nespremenjen (to je 10%).

Delno povišanje dopolnilnega davka pridobnine.

Po dosedanjih predpisih je predpisan dopolnilni davek, ki znaša pri davčni osno-

vi do 10.000 din 2%, potem pa se postopno dviga in doseže največjo izmero 12% pri davčni osnovi preko 150.000 din.

Po davčni noveli ostane lestvica le v najnižjih stopnjah nespremenjena, v višjih stopnjah pa se dopolnilni davek precej poveča. Nova lestvica dopolnilnega davka je naslednja:

	davčna osnova		dop. davek doslej	
	do	10.000 din	2%	(2%)
preko	10.000	20.000	2,5%	(2,5%)
„	20.000	30.000	3%	(3%)
„	30.000	40.000	4%	(4%)
„	40.000	50.000	5%	(4%)
„	50.000	70.000	6%	(5%)
„	70.000	90.000	8%	(6%)
„	90.000	120.000	10%	(8%)
„	120.000	150.000	12%	(10%)
„	150.000	250.000	14%	(12%)
„	250.000	500.000	16%	(12%)
„	500.000	1.000.000	18%	(12%)
„	1.000.000		20%	(12%)

Najobčutnejše je povišanje pridobnine za one zavezance, ki se jim po novih predpisih ugotovi davčna osnova po bilanci, ker se jim povečata osnovni davek in dopolnilni davek. Pri zavezancih z davčno osnovo preko 1 milijona dinarjev se osnovni in dopolnilni davek pridobnine (brez samoupravnih doklad) poveča od sedanjih 22% (10% plus 12%) na 32% (12% plus 20%).

Uvedba minimalne pridobnine.

Z davčno novelo se uvaja še minimalni davek pridobnine za podjetja s prometom preko 2 milijona dinarjev. Ta minimalni davek se računa v promilih (odtisocih) na letni znesek kosmatega prometa in znaša:

2 ⁰ / ₁₀₀ pri prometu 2 do	5 milijonov din
3 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	10 „ „
4 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	15 „ „
5 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	20 „ „
6 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	25 „ „
7 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	30 „ „
8 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	50 „ „
9 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	100 „ „
10 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	preko 100 „ „

Pod prometom je v zvezi z minimalnim davkom razumeti letni znesek blagovnega kosmatega prometa odnosno letni znesek prejete kosmate odškodnine za storjene usluge, pri denarnem poslovanju pa letni kosmati znesek obresti, provizij in uslug.

Podjetjem in obratom, ki so zavezani posebnemu davčnemu dodatku po čl. 59/II (to so veleblagovnice, nadalje tvornice, ki prodajajo blago v industrijskih prodajalnicah ter trgovska in obrtna podjetja s podružnicami) se odmeri minimalni davek po gornjih določbah v dvojnem znesku.

Posebni davčni dodatek.

Krog podjetij, ki so zvezana posebnemu davčnemu dodatku, se razširi s spremembo besedila čl. 59/II, tretjega odstavka pod točko b. Po tej točki so bila doslej zavezana davčnemu dodatku tista trgovinska in obrtna podjetja, ki imajo razen glavnega obrata še podružnice (prodajalnice) za prodajo blaga neposredno potrošnikom, z dodatkom, da to velja za tista podjetja, glede katerih se po čl. 44. zakona ugotovi, da so večjega obsega in da jih je od celotnega poslovanja obdavčiti v kraju, kjer ima sedež glavni obrat. Ta dodatek se sedaj črta in so zaradi tega vsa trgovinska in obrtna poslopja, ki imajo poleg glavnega obrata še podružnice za prodajo blaga potrošnikom, zavezana davčnemu dodatku, če njihov promet presega milijon dinarjev.

Istočasno se po spremenjenem besedilu zadnjega odstavka člena 44. pri vseh podjetjih iz prej citiranega novega člena 53. a smatra glavni obrat z vsemi podružnicami kot en davčni predmet.

Pridobnina malih obrtnikov

Mali obrtniki (iz druge skupine točke 2 b člena 42. zakona), ki delajo z ročno močjo brez uporabe pogonskih strojev z največ dvema pomočnikoma, že sedaj plačujejo pavšalno pridobnino, toda le v krajih do 20.000 prebivalcev. Lestvica tega pavšalnega davka se sedaj spremeni in razširi tudi na ostale kraje. Po novi lestvici znaša pavšalna pridobnina:

v krajih:	Za obrtnika		
	brez tuje del. moči	z enim pomočn.	z dvema pomočn.
do 5000 preb. preko 5000	80	150	240
do 10.000 preb. preko 10.000	120	210	320
do 20.000 preb. preko 20.000	200	330	480
prebiv. 1. kat.	220	370	540
2. kat.	260	420	600
3. kat.	300	470	660
4. kat.	340	520	720
v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani:			
1. kat.	300	450	640
2. kat.	350	450	720
3. kat.	450	650	960

Znesek pavšala je ostal za obrtnike v krajih do 20.000 prebivalcev nespremenjen. Razdelitev obrtnikov v kategorijo bo izvršil finančni minister. Obrtni obrati, ki ne bodo uvrščeni v kategorije, bodo tudi v naprej plačali pridobnino po davčni osnovi.

Čevljarji, opankarji, in copatarji plačajo v vseh krajih s preko 10.000 prebivalci, ne glede na velikost kraja, one pavšalne zneske pridobnine, ki veljajo za kraje, ki imajo 10.000 do 20.000 prebivalcev.

Dolžnost prijave.

Mali obrtniki, ki se po sprednjih določbah obdavčijo s pavšalnimi zneski pridobnine, morajo vsako leto do 31. januarja prijaviti davčni upravi število pomočnikov, ki jih zaposlujejo. Ako se jim v teku leta poveča število zaposlenih pomočnikov, so dolžni to prijaviti v 15 dneh od dneva, ko je nastala sprememba. Če tega ne store, se kaznujejo z globo 200 do 5000 din in vrhu tega izgube pravico na pavšalno obdavčenje za dve leti. Obrtne zbornice so dolžne na zahtevo davčnih oblastev dati podatke o številu zaposlenih pomočnikov pri malih obrtnikih v krajih s preko 20.000 prebivalcev.

Rentnina

Določbe o davčni stopnji rentnine in o pobiranju rentnine se deloma spremenijo. Kakor je znano, znaša po čl. 69/I davek na rente, ki se odmerja po razporedu in pobira neposredno od davčnega zavezanca ali posredno po čl. 72. (po katerem mora davek plačati dolžnik, če je davčni zavezanec v inozemstvu, na ta način, da mu odbije davek od vsote dolžnih obresti ali rente) 15%. Tej določbi se doda še naslednje: Prav tako znaša retni davek 15% od obresti stalnih posojil pravnih oseb, ki v naši državi ne plačajo družbenega davka, če tudi bi se davek pobral posredno preko dolžnika po členu 71. tega zakona.

Tudi besedilo 1. odstavka čl. 69/II se spremeni in se glasi: Rentni davek znaša 6% davčne osnove o naslednjih primerih iz člena 71. zakona: a) na obresti od izdanih vrednostnih papirjev, brez ozira na to, ali se izplačilo vrši z odkupom kupona ali na kak drug način; b) na obresti od denarnih zneskov, ki jih sprejemajo denarni zavodi zaradi obrestovanja.

Besedilo čl. 71. zakona pa se docela spremeni in se odslej glasi: Rentni davek se v naslednjih primerih pobere posredno preko dolžnika, ki je zavezan, da za račun države odbije po zakonskih stopnjah iz čl. 69. zakona in izroči državni blagajni davek na dohodek, zavezan rentnemu davku. Da-

vek na rente so dolžni zadržati in izročiti državni blagajni: 1.) vse blagajne države in samouprav ter njihovih ustanov in zavodov ter javnih fondov, kadar izplačujejo ali v računu odobravajo temu davku zavezane dohodke; 2.) vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, ki so v načelu podvržena družbenemu davku, ter vsi zavezanci pridobnine, ki morajo voditi poslovne knjige po čl. 53. a zakona, kadar izplačujejo ali v računu odobravajo rentnemu davku podvržene dohodke.

Bistvena sprememba nasproti dosedanjim določbam je v tem, da morajo rentni davek odbiti in odvajati državni blagajni odslej tudi pridobnini zavezana podjetja, ki morajo voditi poslovne knjige po čl. 53. a (industrijska, rudarska, prometna podjetja in podjetja, ki imajo preko 100.000 din davčne osnove pridobnine ali preko 2 milijona dinarjev letnega prometa). Pravilnost osnove za rentnino in pravilno uporabo davčnih stopenj preizkusi davčno oblastvo. Če ugotovi nepravilnost v poslovanju podjetij, ki so zavezana, da odbijejo davek, tedaj morajo ta podjetja škodo, ki bi jo trpela država, nadomestiti z 3% obrestmi za ustrežajoči čas (to je očitno 5 let, ker pravica do odmere davkov zastara v petih letih), vrhu tega pa se uporabijo kazenske odredbe po § 139. zakona.

Kazni**§ 39.**

Drugi odstavek člena 139. se spreminja in se glasi:

»Kdor je po določbah tega zakona dolžan odtegniti davčnemu zavezanec oziroma od njega pobrati davek (sedmi in osmi odstavek člena 59., I., člen 71. in čl. 99. zakona), če davka ne pobere ali ne odtegne ali če ga ne pobere ali ne odtegne v zakonitem znesku, plača kot kazni dvakratni znesek nepobranega ali neodtujenega davka, najmanj pa 100 dinarjev. To kazni izreka davčna uprava.«

§ 40.

Člen 142. zakona se spreminja in se glasi:

»Davčno kaznivo dejanje stori, kdor v zadevi lastnih davkov ali kot zastopnik ali pooblaščenec zoper navodila svojega pooblastitelja v prijavah ali izjavah, odrejenih s tem zakonom, v odgovorih davčnim oblastvom, pri uporabi pravnih sredstev, pred davčnimi in reklamacijskimi odbori in finančnimi sodišči ali v obče v vlogah, poslanih davčnim oblastvom, navede ali trdi kaj netočnega ali tisto, kar je dolžen prijaviti ali navesti, utaji, kolikor bi zaradi takega dejanja ali opustitve mogla nastati popolna ali delna prikrajšba davka, oziroma če bi se s tem dosegla popolna ali delna oprostitev ali odpis davka.

Isto kaznivo dejanje stori, komur se po določbah tega zakona davek načeloma odmerja na podstavi podatkov njegovih poslovnih knjig, če v teh poslovnih knjigah, knjižnih prilogah ali v zaključnem računu kaj stori ali kaj opusti, kar bi utegnulo dovesti do popolne ali delne prikrajšbe davka.

Velja, da je storil kaznivo dejanje tudi, kdor z nasovo, nasvetom, privolitvijo ali pomočjo, zlasti pri vedoma nepravilni voditvi poslovnih knjig, vedoma zavede drugega, da stori katero izmed zgoraj navedenih kaznivih dejanj ali se drugače udeleži dejanja samega.«

§ 41.

Za členom 142. zakona se dodaje nov člen 142. a, ki se glasi:

»Člen 142. a.

I. Kdor stori v prednjem členu naštetega kazniva dejanja vedoma z namero, da bi

prikrajšal davek, se poleg plačila rednega davka kaznuje s 3 do 6 krat tolikšno vsoto, za kolikršno je bila država izpostavljena oškodbi. Če in kolikor bi se ta denarna kazen ne mogla od obsojenega izterjati, se spremeni v zaporno kazen tako, da se vsakih 50 dinarjev računa za en dan zavora; vendar ne sme zapor biti daljši od šestih mesecev.

Poleg denarne kazni se sme za kazniva dejanja, naštetá v prednjem členu, obdolženec kaznovati tudi s samostojno zaporno kaznijo v tehle primerih:

a) če je uporabil za prevarjenje oblastva posebno prikladna sredstva, zlasti v načinu vknjiževanja in lažnega bilansiranja;

b) če je bil v treh letih nazaj že enkrat obsojen zaradi zavestne prikrajšbe davka;

c) če je izvajal dejanje davčne prikrajšbe vedoma več let, vendar pa le, ako je bila država v vseh teh primerih izpostavljena oškodbi pri davku za več ko 10.000 dinarjev.

Zaporna kazen se sme izreči za največ 3 mesece; če gre za možnost, da bi bila država oškodovana za več ko 100.000 din., se sme obdolženec kaznovati z zaporom do enega leta, če je bila oškodba možna za več ko 500.000 dinarjev pa z zaporom do dveh let. Vsak primer kazni z zaporom se objavi ob obsojenčevih stroških v dnevnikih.

Stroške izvršitve zaporne kazni trpi pravnomočno obsojeni, po njegovi smrti pa njegovi dediči. Znesek stroškov ugotovi za vsak posamezni primer posebej finančno sodišče v razsodbi.

Kdor stori kaznivo dejanje iz prednjega člena iz malomarnosti (tudi nemarnosti), se poleg plačila rednega davka kaznuje denarno do 300.000 dinarjev; vendar ne sme biti ta kazen višja od vsote, za katero je bila država izpostavljena oškodbi. Kazniva dejanja, storjena z opustitvijo, pa se morajo kaznovati mileje od kaznivih dejanj, ki so bila storjena dejavno.

Kazni po tem členu ni, če ustvari krivice zakonu ustrezajoče stanje preden davčno oblastvo za kaznivo dejanje kakor koli zve, oziroma če udeleženec, preden zve davčno oblastvo za kaznivo dejanje; pristojnemu oblastvu prijavi, da in katero kaznivo dejanje je storil.

II. Dokler ni izrečena razsodba, sme davčno oblastvo na obdolženčevu prošnjo opustiti že započeti kazenski postopek zaradi kaznivih dejanj iz prednjega člena, če se obdolženec zapisniško zaveže, da je voljan plačati utajeni davek in kot kazen še 1 do 2 krat tolikšno vsoto, za kolikršno je bila država izpostavljena oškodbi, in če se odpove pobijanju tega postopka s pravnimi sredstvi. Če se je obdolženec že prej okoristil z opustitvijo kazenskega postopka, mu sme davčno oblastvo po spredaj navedenih pogojih dovoliti opustitev, če se obdolženec zaveže, da bo poleg utajenega davka plačal tudi še trikratni znesek kot kazen.

Če je bil obdolženec že kdaj kaznovan zaradi dejanja iz prednjega člena, se mu ne sme dovoliti opustitev kazenskega postopka.

III. Od kazni, izterjanih po tem členu, pripada ovaditelju $\frac{1}{4}$, če pri ovadbi sami izjavi, da zahteva ovaditeljsko nagrado. Ta nagrada pa gre ovaditelju samo, če je navedel v svoji ovadbi konkretne podatke ali dokaze, in samo od tistega dela izterjane kazni, ki sorazmerno odpada na podatke in dokaze, za katere se ugotovi, da so točni in resnični.

Ovaditelj, ki je sam udeležen pri kaznivem dejanju, nima pravice do nagrade.

Če se z uvedeno preiskavo ugotovi popolna neresničnost ovadbe, se lahko uvede zoper ovaditelja kazenski postopek.

Davčni uradniki nimajo pravice do ovditeljske nagrade. Uslužbencem finančne kontrole pripada $\frac{1}{4}$ izterjanih kazni po tem členu in po prvih treh odstavkih člena 139. v vsakem primeru, ko odkrijejo v službi ali pa izven nje kazniva dejanja ali prekršitve tega zakona.

§ 42.

Drugi odstavek člena 143. zakona se spreminja in se glasi:

»Davčna oblastva, pristojna za odmero davka, morajo opraviti glede vsakega kaznivega dejanja poizvedbe in preiskavo in izvesti zavarovanje. Te poizvedbe in preiskave smejo pravnoveljavno započeti in izvesti tudi višja davčna oblastva, ki pošljejo nato vse preiskovalne spise oblastvu, ki odmerja, v nadaljnji postopek.

Preiskovalno davčno oblastvo sme, če bi bilo potrebno, opraviti tudi ogled v poslovnih prostorih in v stanovanju obdolženca kakor tudi v drugih stanovanjih in povesod drugje, če bi to utegnulo koristiti ugotovitvi pravega kazenskega stanja. Organi oblastev, katerim je tak ogled poverjen, morajo imeti za to poseben odlok preiskovalnega oblastva, ki ga morajo pred ogledom pokazati tistemu, pri komer se ogled vrši.

Pri vseh teh preiskovalnih dejanjih morajo dajati policijski (politični) organi davčnemu oblastvu svojo pomoč.

V tretjem odstavku člena 143. zakona se črtajo za besedama »kot predsednik« vse besede do konca stavka, namesto njih pa se postavlja: »en sodnik izmed sodnikov okrožnega sodišča v središču drugostopnega davčnega oblastva, ki ga odredi predsednik tega sodišča, in en davčni zavezanec, diplomiran pravnik, ki ga izbere drugostopno upravno oblastvo. Člani finančnega sodišča, razen predsednika, se postavljajo na leto dni.«

Narodni obrambni sklad

Na podstavi člena 1. uredbe o spremienanju obstoječih predpisov in izdajanju novih M. s. št. 1118 z dne 16. septembra 1939. leta je predpisal ministrski svet na predlog ministra za finance tole

U R E D B O

o spremembah in dopolnitvah določb § 19. finančnega zakona za l. 1939./40. o posebnem prispevku za nar. obrambni sklad.*

§ 1.

Točka 3. se spreminja in se glasi:

»3. Kljub določbi prednjega odstavka služi za osnovo odmeri posebnega prispevka:

a) davčni predpis v tekočem davčnem letu pri osebah, ki se jim prvič predpiše davek, spadajoč po prednjem odstavku v osnovo posebnega prispevka (novi davčni zavezanci), in pri osebah, zavezanih pridobnini, s katero se ne obremenjujejo v davčni glavni knjigi;

b) znesek davka, ki se pobira z odtegotvanjem na dohodek, zavezan davku na rente in davku od prejemkov iz službene-
oa razmerja;

c) znesek dodatnega davka iz poslednjega odstavka pod l. člena 86. zakona o neposrednih davkih.

V teh primerih se odmeri in pobira posebni prispevek sočasno z davkom, kateri mu je v osnovo.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 23. decembra 1939., št. 294/CIII/812. — Upoštevati je tudi popravek, objavljen v »Službenih novinah« z dne 28. decembra 1939., št. 298/CV/849. »Službeni list« z dne 6. I. 1940., št. 8/2.

§ 2.

Točka 4. se spreminja in se glasi:

»4. Posebni prispevek znaša od osnove, izračunane po točki 2. ali 3.:

nad	do	25 din	10%
	25	50	12%
	50	100	14%
	100	300	16%
	300	500	18%
	500	1.000	20%
	1.000	2.000	22%
	2.000	3.000	24%
	3.000	5.000	27%
	5.000	10.000	30%
	10.000	20.000	33%
	20.000	50.000	36%
	50.000	100.000	39%
	100.000	200.000	42%
	200.000	500.000	45%
	500.000	1.000.000	48%
	1.000.000	3.000.000	50%
	3.000.000	7.000.000	53%
	7.000.000	12.000.000	56%
	12.000.000		60%

§ 3.

Točka 5. se spreminja in se glasi:

»5. Posebni prispevek ne sme po višji stopnji biti večji od prispevka po najbližji nižji stopnji, povečanega za razliko, zaradi katere se uporablja višja stopnja.

Pri izračunu posebnega prispevka se zaokrožuje po predpisu člena 6. zakona o neposrednih davkih.

§§ 4. in 5.*

§ 6.

V točki 10. se črta beseda »povprečnega«, na koncu točke pa se dodaja nov stavek: »Posebni prispevek na uslužbenški davek se ne pobira, če znesek prispevka ne presega 0.50 dinarja.«

§ 7.

Za točko 10. se dodaja nova točka 10.a, ki se glasi:

»10. a. Na rentni davek, ki se pobira po določbi člena 71. zakona o neposrednih davkih z odtegotvanjem, se pobira posebni prispevek v znesku $\frac{1}{3}$ osnove.

Na dodatni davek iz poslednjega odstavka pod l. člena 86. zakona o neposrednih davkih se pobira posebni prispevek s 40%.

V teh primerih se ne uporabljajo določbe točk 8. in 9.

§ 8.

Navodila za izvrševanje te uredbe predpiše minister za finance.

§ 9.

Ta uredba stopi v veljavo z dnem razglasitve v »Službenih novinah«, uporablja se pa od 1. januarja 1940.

V Beogradu, dne 22. decembra 1939.; M. s. št. 1664.

* §§ 4. in 5. navajata spremembo besedila točke 8. oziroma 9. Navidezna sprememba je edinole v izvorniku, ki uporablja tu za prejšnjo besedo »stepen« besedo »stopa«. Ker pa pomenita v slovenskem prevodu obe besedi »stopnjoc«, ni torej dejansko v točkah 8. in 9. nobene spremembe. — Op. ur.

Odločba glede prepovedi zidanja novih zgradb za časa regulacijskega načrta

Mestni svet ljubljanski je v IX. javni seji dne 23. XI. 1937. sklenil, da se v smislu § 118. gradbenega zakona proglasi gradbena prepoved za dobo dveh let glede ozemlja v pomeriju M. O. L., ki je v načrtu

o tangiranem okolišju črno zeleno označeno. Zoper navedeni sklep, ki je bil razglašen na mestni deski od dne 29. XII. 1937. do dne 2. I. 1938., je vložila N. N. v zakonitem roku pritožbo na kraljevsko bansko upravo v Ljubljani z utemeljitvijo, da je navedeni sklep protizakonit, zaradi česar naj ga kraljevska banska uprava razveljavi.

Proučivši spis in ocenivši vse činjenice razveljavlja kraljevska banska uprava na temelju §§ 114. in 122. z. u. p. v zvezi s § 118. gradbenega zakona izpodbijani sklep mestnega sveta zaradi nezakonitosti v formalnem oziru z odločbo z dne 21. II. 1939, št. V A No. 1737/1.

Razlogi.

Po § 118. gradbenega zakona sme občina po proučitvi krajevnih razmer in regulacijskih interesov prepovedati nove gradnje najdlje za dobo dveh let. Ta prepoved je po zakonu dopustna samo takrat, kadar se izdeluje novi ali izpreminja obstoječi regulacijski načrt. Območje, na katero se razteza gradbena prepoved in doba trajanja prepovedi, mora biti s sklepom točno določena in v razglasu »jasno« označena.

Iz predloženega upravnega spisa izhaja, da mestna občina ljubljanska ni izpolnila, oziroma ni dokazala, da je izpolnila vse zakonite pogoje, pod katerimi dopušča zakon gradbeno prepoved. Mestni svet v svojem sklepu kot odločbi obče narave ne navaja niti ne trdi, da izdeluje mestna občina novi ali izpreminja obstoječi regulacijski načrt. Tudi sicer ta pogoj ni dokazan. Dlje ni točno označeno območje, na katero se razteza gradbena prepoved, kar izrecno predpisuje zakon. Razglašeni sklep navaja le »splošen popis ozemlja«, pozivajoč se na »priloženi načrt«, ki pa razglasu ni bil priključen. Spremnemu poročilu na kraljevsko bansko upravo priloženi načrt je nepopoln, ker ne izkazuje parcelnih števil tangiranih zemljišč. Končno sklep mestnega sveta ne določa roka, od kedar začne teči prepovedna doba.

Navedeni nedostatki so bistvene priede, ker zadevajo ob prisilne zakonske norme in ker onemogočajo oblastvu oceniti umestnost in primernost gradbene prepovedi z ozirom na regulacijske interese in zakonite predpise.

Zbog navedenih dejstev se je moralo odločiti, kakor je navedeno v izreku odločbe, ne spuščaje se v meritorno presojo predmeta.

Zoper to odločbo po § 113. z. u. p. ni nadaljnje pritožbe.

Še nekaj mnenj strokovnjakov o etažni lastnini

Senator prof. Donato Faggella poudarja v članku, objavljenem v »Revue Internationale de la propriete batie« (št. 1 do 2 — prvo leto 1934) med ostalim, da se z delitvijo hiše ustvarjajo posebni pravni odnošaji, ki v moderni zakonodaji še do danes niso urejeni.

V »Pravdi« (Beograd 1. jan. 1939.) v članku »Ali ima etažna lastnina pri nas bodečnost«, trdi med ostalim, da bi nepoučeni morali vsekakor pomisliti, da je idealna lastnina ona, ki daje lastniku vse pravice, a ne zahteva od njega nikakih dolžnosti. Pri etažni lastnini je to obrnjeno: Idealna lastnina na poedinih delih zgradbe daje lastniku mnogo pravic, naprti mu pa tudi mnogo obvez in dolžnosti.